

SAK 44: DISIPLINÆRUTVALGETS VEDTAK

1. BAKGRUNN OG SAKSBEHANDLING

Finansnærings autorisasjonsordninger (FinAut) mottok våren 2024 melding (Meldingen) fra medlemsforetaket (Bedriften) om en rådgivers (Rådgiver) mulige brudd på "God skikk ved rådgivning og annen kundebehandling", jf. FinAuts regelverk § 3-8.

FinAut oversendte Meldingen med dokumentasjon til Rådgiver. Rådgiver svarte at hen ikke ønsket å kommentere saken.

Bedriften og Rådgiver har dermed hatt innsynsrett i saksdokumentene fremlagt for FinAut og fått anledning til å uttale seg.

Disiplinærutvalget finner at saken er godt nok opplyst og for øvrig er egnet for behandling i FinAut, jf. FinAuts regelverk § 3-8 c).

2. SAKSFREMSTILLING

2.1 Innledning

Rådgiver ble autorisert i henhold til Autorisasjonsordningen for Skadeforsikring for mange år siden, Kreditt og Personforsikring noen år etter det.

I henhold til FinAuts regelverk § 3-8 c) ble Rådgivers status satt til "hvilende" av FinAuts administrasjon ved mottak av Meldingen.

Rådgiver er ikke tidligere ilagt advarsel eller andre sanksjoner fra FinAut.

2.2 Bedriftens anførsler

Bedriften har gjennomført kvalitative kontroller på et stort antall av Rådgivers saker gjennom en lengre periode. Bedriften besluttet etter dette å inndra kredittfullmakten til Rådgiver. Ved en feil ble det ikke sendt melding til FinAut om brudd på God skikk på dette tidspunkt.

Bedriften anfører at Rådgiver har bevilget et stort antall saker hvor hun har utelatt relevante kostnader ved å legge inn feil eller manglende informasjon om antall barn, biler, boareal på bolig, forventede antall kilometer og forventede levekostnader. Rådgiver har fullmakt til å bevilge saker med likviditetsindikator over x,x. Det har vært påfallende mange saker som har ligget svært tett på en likviditet tilsvarende dette. Det er avdekket at flere av disse sakene har mangler som gjør at saken reelt sett har en lavere likviditetsindikator.

- Rådgiver har i noen tilfeller lagt inn en betydelig lavere rente i kostnadsanalysen enn den renten som lånet ble diskontert med.
- Rådgiver har ikke tatt med større lån på realkausjonist med den konsekvens at likviditeten feilaktig ble positiv. Realkausjonist ville ikke vært egnet som realkausjonist om lånet var tatt med.
- Full arbeidsinntekt lagt inn på pensjonist.
- Annen gjeld ikke hensyntatt i sak.

- Leieinntekter lagt inn, men ikke kostnader forbundet med leieobjektet.
- Manglende dokumentasjon på inntekt.
- Generelt mangelfull vurdering av risiko.

Konsekvensene av forholdene er at forbrukere har fått innvilget større lån og kreditter enn det de ville ha gitt dersom korrekte opplysninger var lagt inn i sak. Det er også grunn til å tro at flere av kundene derfor ikke har fått den rådgivningen de skulle ha fått i forbindelse med låneopptakene. En mulig konsekvens av dette kan være at kunden ikke evner å betjene lånet, og på grunn av dette havner i en vanskelig økonomisk situasjon. Bedriften har ikke gjort en fullstendig gjennomgang av kundenes økonomiske situasjon i etterkant låneopptaket.

I flere av sakene ville kundene, dersom korrekte og fullstendige opplysninger var lagt til grunn, fått en gjeldsgrad over 5 og/eller en likviditetsindikator under x. Dette ville medført at kunden skulle ha vært rapportert på bankens avvikskvotepå henhold til utlånsforskriften.

Bedriften anfører at Rådgiver har brutt utlånsforskriften, finansavtaleloven og bedriftens kreditthåndbok.

3. DISIPLINÆRUTVALGETS VURDERING

3.1 Vurdering av brudd på God skikk

Disiplinærutvalget i FinAut skal ta stilling til om Rådgiver har begått gjentatte eller grove brudd på God skikk eller på andre sentrale atferdsnormer som er egnet til å svekke tilliten til personen med autorisasjon, til rådgivningen, saksbehandlingen eller til virksomheten, jf. FinAuts regelverk § 3 8 bokstav c) jf. b). Disiplinærutvalget skal ifølge samme bestemmelse så ta stilling til om eventuelt brudd skal ilegges sanksjon.

Rådgiver har ikke bestridt Bedriftens anførsler, og Disiplinærutvalget legger derfor faktum i Meldingen til grunn. Disiplinærutvalget legger til grunn at Rådgiver i en rekke tilfeller har bevilget lån basert på uriktige opplysninger om kundens økonomiske situasjon. Dette har medført at kunder har fått innvilget større lån og kreditter enn det de ville fått dersom korrekte opplysninger var lagt inn i sakene.

Det følger av god skikk regel nr. 4 Grunnlag og behovsanalyse, at kundebehandlingen skal være basert på et fullgodt grunnlag. Ved rådgivning skal det gjennomføres en fullgod behovsanalyse. Å innvilge lån med grunnlag i uriktige opplysninger knyttet til blant annet inntekter og levekonstanter, er klart i strid med dette kravet.

Disiplinærutvalgets vurdering er at Rådgivers handlinger er alvorlige brudd på god skikk regel nr. 4 Grunnlag og behovsanalyse.

Samlet er det Disiplinærutvalgets vurdering at Rådgiver har begått gjentatte og grove brudd på God skikk og andre sentrale atferdsnormer som er egnet til å svekke tilliten til personen med autorisasjon og til virksomheten, jf. FinAuts regelverk § 3-8 bokstav c).

I det følgende vil Disiplinærutvalget vurdere om Rådgiver skal ilegges sanksjoner og eventuelt hvilke sanksjoner som skal ilegges.

3.2 Vurdering av sanksjoner

I henhold til FinAuts regelverk § 3-8 bokstav c) kan Disiplinærutvalget ilegge følgende sanksjoner:

- Advarsel. I tillegg kan det gis relevante sanksjoner, avhengig av alvorlighetsgrad, som vilkår for å beholde autorisasjonen(e), for eksempel tilleggsopplæring og veiledning og kontroll.
- Fratakelse av autorisasjon(er). Det kan settes en frist på inntil 3 år for når kandidaten kan søke om å avlegge nye prøver. Fristen som settes avhenger av alvorlighetsgrad.

Følgende forhold bør særlig vektlegges i vurderingen av type sanksjon(er):

Handlingens grovhet, om kunder, markedets integritet eller bransjens omdømme er blitt skadelidende, den ansattes stilling og erfaring, den ansattes medvirkning til opplysning av saken, tiden mellom handlingen og behandling av sanksjonssaken, om advarsel tidligere er gitt samt medlemsbedriftens rolle.

Disiplinærutvalget har vurdert Rådgivers brudd til å være alvorlig og er kommet til at sanksjonen må bli fratakelse av autorisasjon.

Disiplinærutvalget har i vurderingen av sanksjoner lagt særlig vekt på sakens alvorlighetsgrad og hensynet til bransjens integritet, tillit og omdømme, som svekkes av slike brudd. I formildende retning har Disiplinærutvalget lagt enn viss vekt på tiden som har gått fra Bedriften avdekket forholdene til Meldingen ble sendt til FinAut.

Etter en konkret og samlet vurdering har Disiplinærutvalget kommet til at Rådgiver fratras sine autorisasjoner i Kreditt, Skadeforsikring og Personforsikring for ett år og seks måneder.

Etter perioden for fratakelse på ett år og seks måneder, som regnes fra datoen da autorisasjonen ble satt til hvilende, dd.mm. 2024, kan det søkes om å avlegge autorisasjonsprøver på nytt, jf. FinAuts regelverk § 3-8. Det er et vilkår at Rådgivers arbeidsgiver anbefaler dette og går god for at vedkommende er skikket. Søknad om å avlegge nye autorisasjonsprøver kan sendes tidligst seks uker før perioden for fratakelse er over.

4. DISIPLINÆRUTVALGETS KONKLUSJON

Rådgiver fratras sine autorisasjoner i Kreditt, Skadeforsikring og Personforsikring hvor tidligste mulighet til å avlegge autorisasjonsprøver på nytt settes til ett år og seks måneder.

Den autoriserte kan innen 4 uker påklage Disiplinærutvalgets avgjørelse til det særskilte klageorganet. Fristen regnes fra det tidspunktet underretning om avgjørelsen er kommet frem til innklagede, jf. regelverket § 3-8 c) siste ledd.